గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి కె.సురేందర్

క్రిమినల్ అప్పీల్ నం.1442/2010

తీర్పు:

1. అప్పీలుదారులు IPC సెక్షన్ 498- A మరియు 306 కింద నేరం కోసం దోషులుగా నిర్ధారించబడ్డారు మరియు వరుసగా రెండు సంవత్సరాలు మరియు ఐదు సంవత్సరాల పాటు కఠిన కారాగార శిక్షను అనుభవించారు.

2. క్లుప్తంగా , ప్రాసిక్యూషన్ కేసు ఏమిటంటే , మృతుడి తండ్రి అయిన పి.డబ్ల్యు.1 , 24.06.2006న రాత్రి 10:30 గంటలకు ఫిర్యాదు / Ex.P.1 దాఖలు చేశారు. అతను తన కుమార్తె వివాహాన్ని చెప్పిన తేదీకి 6 ½ సంవత్సరాల ముందు చేశాడని ఆరోపించాడు. 23.06.2006న మృతురాలు P.W.1 ఇంటికి వెళ్లి అదనపు కట్నం తీసుకురావాలని గత రెండు నెలలుగా తనను మానసికంగా వేధిస్తున్నారని తెలిపింది. అదే రోజు ఆమె ఇంటికి తిరిగి వచ్చింది. మరుసటి రోజు అంటే 24.06.2006న విషం తాగి ఆత్మహత్య చేసుకున్నట్లు ఇరుగుపొరుగు వారు తెలిపారు.

3. P.W.1 తండ్రి మరియు P.W.2, P.W.1 యొక్క సోదరుడు , అతను వారి సాక్ష్యం సమయంలో ఫిర్యాదులోని విషయాలను వివరించాడు. అదే బస్తీలో నివసిస్తున్న P.W.3 స్వతంత్ర సాక్షి. అదనపు కట్నం కోసం మృతురాలిని చిత్రహింసలకు గురిచేసినందుకు పిటిషనర్లను రెండు , మూడు సార్లు మందలించినట్లు ఆధారాలు చూపించాడు.

4. రికార్డుల్లో ఉన్న సాక్ష్యాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న సెషన్స్ జడ్జి పైన చెప్పిన విధంగా పిటిషనర్లను దోషులుగా నిర్ధారించారు.

5. పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది పి.వంశీధర్ రెడ్డి వాదనలు వినిపిస్తూ ఫిర్యాదులోగానీ , P.W.1 నుంచి 3 వరకు చేసిన వాంగ్మూలాల్లో గానీ ఐపీసీ సెక్షన్ 306 , 498-Aలోని అంశాలేవీ లేవని పేర్కొన్నారు. మృతుడిని వేధించినందుకు నిందితుడిని మందలించడం గురించి P.W.3 యొక్క మొత్తం సాక్ష్యం సెక్షన్ 161 Cr.P.C కింద చేసిన వాంగ్మూలంలో పూర్తిగా తప్పిదం మరియు దర్యాప్తు

అధికారి / పి.డబ్ల్యు.9 చేత అంగీకరించబడింది. **మధ్యప్రదేశ్ వర్సెస్ శ్రీరామ్ అండ్ ఇంకోకరు [(2019) 14 SCC 430]** కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును ఆధారం చేసుకుని , ఆ కేసుకు సంబంధించిన వాస్తవాలను పరిశీలిస్తే , విచారణ సమయంలో చేసిన ఆరోపణలు మెరుగైనవే తప్ప ఫిర్యాదులో పేర్కొనలేదని సుప్రీంకోర్టు గుర్తించింది. పేర్కొన్న పరిస్థితులలో , పేర్కొన్న మెరుగుదలలు పరిశీలన నుండి తప్పించబడ్డాయి మరియు IPC యొక్క సెక్షన్ 498- A లేదా 306 ప్రకారం ఎటువంటి నేరం జరగలేదని గౌరవనీయమైన సుప్రీం కోర్ట్ గుర్తించింది. నిర్దోషిగా ప్రకటించడాన్ని సవాల్ చేస్తూ దాఖలైన అప్పీలుపై సుప్రీంకోర్టు విచారణ జరుపుతోంది.

6. మరోవైపు , స్వతంత్ర సాక్షి అయిన P.W.3 విభేదాలు ఉన్నాయని స్పష్టంగా చెప్పారని , నిందితుడు అదనపు కట్నం కోసం మృతురాలిని వేధించేవాడని, అందుకోసం వారిని మందలించాడని పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ తెలిపారు. ఆ స్వతంత్ర సాక్షి ఆధారంగా శిక్షను నిర్ధారించాల్సి ఉంది.

7. 23.06.2006న మృతురాలు ఇంటికి వెళ్లి అదనపు కట్నం కోసం వేధిస్తున్నారని P.W.1కి తెలియజేసినట్లు ఏకాంత వాంగ్మూలం ఇచ్చారు. అదనపు కట్నం కోరే వేధింపుల విధానం లేదా ఎటువంటి వివరాలను ఫిర్యాదు / Ex.P.1లో లేదా కోర్టు ముందు ఇచ్చిన వాంగ్మూలంలో ఇవ్వలేదు. ఐపిసి సెక్షన్ 306 కింద నేరాన్ని నమోదు చేయాలంటే , ఆ చర్యకు క్రియాశీల ప్రేరేపణను రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రాసిక్యూషన్ పై ఉంది. P.Ws.1 మరియు 2 యొక్క సాక్ష్యం వినికిడి స్వభావం కలిగి ఉంటుంది. మృతురాలు ఆత్మహత్య చేసుకోవడానికి గల కారణాలను మాత్రమే భారతీయ శిక్షాస్మృతి చట్టం, సెక్షన్ 113 కింద అంచనా వేయడానికి వీల్లేదు. అంచనా వేయడానికి, ప్రాసిక్యూషన్ పునాది వేయాలి మరియు వేధింపులు ఉన్నాయని లేదా మరణించిన వ్యక్తి ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించే విధంగా వేధింపులకు గురిచేశారని కోర్టును ఒప్పించాలి. ఒక్క సంఘటన కూడా చెప్పలేదు. P.Ws.1 మరియు 2 సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా మాత్రమే , మరణించిన వారి నుండి అందిన సమాచారం గురించి పేలవమైన ప్రకటన చేయడం వలన , అప్పీలుదారులు మరణించిన వారి పట్ల క్రూరంగా ప్రవర్తించారని లేదా ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించారని ఊహించలేము.

8. పి.డబ్ల్యు.3 యొక్క సాక్ష్యం ప్రయోజనం లేనిది ఎందుకంటే విచారణ సమయంలో మొత్తం సాక్ష్యం ఒక లోపభూయిష్టంగా ఉంది మరియు దర్యాప్తు అధికారి /పి.డబ్ల్యు.9 యొక్క సాక్ష్యాల ద్వారా రుజువైంది. పైన పేర్కొన్న, IPC యొక్క సెక్షన్ 306 లేదా IPC యొక్క 498- A యొక్క అంశాలు

ఏపీ రూపొందించబడనప్పుడు , అప్పీల్ విజయవంతమయింది , తదనుగుణంగా, అప్పీలుదారులు నిర్దోషులుగా విడుదల చేయబడతారు.

9. దీని ప్రకారం , క్రిమినల్ అప్పీల్ అనుమతించబడింది. బెయిల్ బాండ్లు రద్దు చేయబడతాయి. పెండింగ్‌లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే ముగించబడతాయి.

____

కె. సురేందర్ , న్యాయమూర్తి

27.07.2023